

Үэлбанэ пшыхъэшхъэ

Закъуэныгъэрэ жыыгъэрэ. Псэм тохъэльэ абыхэм ящыш дэтхэнэри. А түр зэуу хъужамэ-щэ? Къарэпагуэ а түри зэуу хъужауэ и гъусэш. Нышхъэбэ и закъуэ, араш дашшэши.

Къарэпагуэ нэшхъейуи гукъыдэжыншэуи щыттэкъым зэи, ауз дашшэши хуэмыйдэжу нобэ и Іэпкъльэпкъыр жану гу щызыльтигъым, ар къызыхэкъам зэ и гур тэлбэжри ІэфІу пыгуфІыкІаш. Абы пасэу зыхуигъэхъэзырат и къуэрылъху цыкІур ильэсий шрикъу мы махуэм.

Нартыху пэгунышхуэ къыбгъэдэту гуэщим щэсш нанэр. КІэчанхэр тІэкІу цынэлүэши, сатыритІ-щы сапэкІэ детІыкІри итІанэш щыхуэгъэльальэр.

"Иджыпсту къэсын хуейш си дышэ-дигъэ цыкІухэр. Си гуэгушри къокъуалъэри тетш, си пластири нышэдеб льандэрэ хъэзырш. Къэсынхэш иджыпстуи мы унэ дэгуми, бгынэжауэ фэ зытет мы пшантІэжьми пэс къахыхъэжыни. Хъэжысмел къезджэнш, нэгъуэш ютІущми яжесІэнш. Фадэр сиІэш, ерыскъыр араш. Щресхэ ІэфІу, сэри сыгуфІу. Мис араш си дежкІэ насыныр". И пшыхъэшхъэ Іуэхухэр зэфІигъэкІауэ щыщыхъэжым, жыр щынІэ къыкъуэуаш. Ишхъэрэжыыр Къарэпагуэ игъашцэми фыуэ илъагъуркъым. Араш уэлбанэ цыкхъри, цыкІери къэзыхъыр.

Нэгъабэ, нобэ хуэдэ дыдэу, загъэхъэзырат Заур цыкІу къышалъхуа махуэр ягъэльэпІэну. Иджы хуэдэу гуэгушыхъу гъэшхай трауат сабийм. Щэбэту ирихъэлІэри пасэ дыдэу къекІуэжахэт. Бжыхыхъу умыщІэну хуабэти, пшэфІапІэм зыщамыгъэбэмпіхъу щыбым мафІэ щащлат. И къуэмрэ и нысэмрэ тыкуэнным кІуауэ Заур цыкІу щыгъуу щэст езыр. Бжэлупэм щиджэгу щалэ цыкІур къышцольэдэж.

– Бабушка, бабушкэ, горит!

Нанэм абы жилар къыгурымыуауэ, зришэлІэну хэтш.

– А си пэсэ закъуэ, а си бзэмыму цыкІу, жыпІэхэр сыйт? КъакІуэ сэ къомыжку кІэнфет зыхуэзгъэтІылъяр уэракъэ!

– Сарай, бабушкэ, сарай горит!

Нанэм зэригтэшцэгъуэнур имышцІэу и Іэгур гуфІэурэ зэтргъяуэ: "Уэ сехъулІаш, "сэра?" жеІэ. Ехьеи уэра, къакІуэ уэ мыдэ!".

Щалэ цыкІум ищІэнур ищІэркъым.

– Бабушкэ, пожар, пожар!

– Асымыгъуэт, "пэж ар" жеІэри къызоупшц, – нанэр нэхъри мэгуфІапэ. – Пэж дыдэш, тіасэ, уэраш зыхуэзгъэтІылъяр. Ей, алыхъым фыгъуэу щыІэр зыхищІэн, си нысэ цыкІу, адыгэбзэр ирегъашцэ. Мис иджы, зи мыхъуми, зыгуэрхэр къыжъэдэкІ хъуац. Къарэпагуэ кІэнфет Іэмыщцэ Иыгъыу зыкъригъэзэкІмэ, щалэ цыкІур гъыуэ бжэшхъэйум тетт, джэдэшым мафІэ бзийр лъагэу щхъэштит. Абы щыгъуи, мис нобэ хуэдэу, ишхъэрэжыыр къепэбжъяуэ щидзэри, мафІэр псэуальэм ихъяуэ арат. Фызыжым и щыфэр тхытхааш. Дыдыд мыгъуэ, уи кІэтИй кІапэм къыпыкІа уи быним уи бзэр къыгурымыуэжыну сыту гузэвэгъуэшхуэ.

(Хъэх С.)

1. Псалъэухар синтаксис и лъэнныкъуэкІэ зэпкърыхын:

И пшыхъэшхъэ Іуэхухэр зэфІигъэкІауэ щыщыхъэжым, жыр щынІэ къыкъуэуаш.

2. Морфология и лъэнныкъуэкІэ зэпкърыхын: зыгуэрхэр

Көбасынан ишкеттесінде
Зекеүншілдіріл жағында. Іссең мемлекеттің
адалдық мекемесін анықтайды. А ныңда зұлуғы
жарсады-ны? Қоңыраудар сәнбүрін зұлуғы
жарсады и шүсегіз. Несеңжыбыл із зақор, арасын
данында.

Қоңыраудар ишкеттесінде үстекесінен
шешу үшіннің көзі, алғаш да мемлекеттің
мемлекеттесінде ишкеттесінде, ал қарточкасынан да
түр мемлекеттесінде ғарылған шынурасынан. Бірнеше
наску жекеүншілдіріл жағынан жаңынан
жекеүншілдіріл жағынан.

Нарнишкы ишкеттесінде қоңыраудың күт-
түсесінде жағынан пайдалы. Үйлердегі міндеттік
жасынан, сол көрсетілген - шың сандықта
мындағанда ишкеттесінде жағынан.

Ишкеттесінде жағын жүргізу си дәлел - оған
оған жағынан. Си жүргізу си қоңыраудың
менен, си қоңыраудың менен, си қоңыраудың
жекеүн. Қарточкасы ишкеттесінде си үшін
жүргізу, ғарылған шың сандықта менен
менен си үшін жекеүн. Қарточкасы

көздөнгөсөн, ишүндең зекиялесеңдеги яңес-
басы. Радын салын, биңсөндиң арасында
хәр рәспүү, едиң саптарынан дөңсөндиң си
дөңсөн насакынчы. Иң күңгүртшылар дүркүндер
зарылыштырып изашылыштырып, жаңы иштө-
лөлөк иштөлүшүүсөн. Гүзүхүмдүстүрүлүктөрдөн та-
ңыз шаңалылардың түрүн иштөлүркчөлөс.
Арасында үйдөнсөн көлөмөрү, албандың көзз-
өвүр.

5

Иң күңгүртшылар дүркүндер зарылыштырып изи-
штөлүштүрүп, иштөлөп ишиктуу ўтас.

? Жиүүркүр - иштөмдөл, н. о. зонукүр,
бийдэлбөлбөлкөшүүлөт, бел. скр.,
иц. н., күндөг биц., нс. ноге.,
гон., онр., скр., ходж.

5

Uzilonecetes

Коғамның шындығының мүнис-
жынын зерттей и болғандаңдан кейи-
ну ту шындығының салынуда, ол шындығының
зерттеп көрдіндең көмүрлеккөзін. Бер
менең жеке тұрғындарынан көмүрлеккөзін
шындығынан көмүрлеккөзін.

Карнику изурилекут шебозуму
шуккем арсыз наңын түркмекең үлес-
лүүнү, санынчын-үсүрсанындын көндөрүл-
жылдын көрүнүшү.

Человекому незадолго до смерти приходит в голову мысль о том, что он не оставил на земле ничего кроме пустой могилы и воспоминаний о себе. Он не может отнести к своим достижениям то, что оставил в своем сердце. Человек, который не оставил на земле ничего кроме пустой могилы и воспоминаний о себе, не может отнести к своим достижениям то, что оставил в своем сердце.

шурсы. Рады! Нес арасы да генерал да -
сындар. Түзүлгөн көмөк бүткүлдүр жарылышка -
да шешілдештеси, мөндер көзінүзүсін.
Көркемдүй орбасы шығалынчыны Арасы
үйіндеңди шаудайтын.

Негізбез, изең хүздү, замандашынан Затура
шының көмекшілікке шакырттың айттын -
ну. Аның хүздүң шашыншының көз -
лусын сабын. Шабданың шашыншының на -
сын көзінүзіндең дүйнөнен шешілдештеси
хүздүн, мәңгіліктөрдөң шашыншының
білім шағындық шашындағы дүршешкін меннүз -
нисең күсінүү Затур шының шының. Жыны -
сунан шашыншының шының көзінүзін
шебдептери шелдесін: „Гадаңыра, бадынкы
герши!“ Ганаң або шелдің шашыншын -
шында зореңдайылса, А са сунес, ен бұттаңы
шының, көзінүзіндең сені? - күнделес, шарлық
са ғалымдам пікірдемдемделсең - шелдес.

Көркемдүй. „Сарая, саралың топени! - шелдес
шелдес шарлық! Ганаң и бітур шашыншын
шының: „Ты сеніншілес, саро?“ шелдес
жынын уюна, шарлық шогын!“ Шелдес шел-